

Handläggare
Elfwendahl, MagnusDatum
2016-05-25Diarienummer
KTN-2016-0203

Kulturnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för Vattentornsparken, Ulleråker, Uppsala kommun

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat yttrande avseende detaljplan för Vattentornsparken, Ulleråker, Uppsala kommun

Ärendet

Kulturnämnden har av byggnadsnämnden anmodats yttra sig över rubricerade ärende. Yttrandet ska vara plan- och byggnadsnämnden tillhanda senast 4 juli 2016.

I utställningshandlingen för Översiktsplan 2016 anges att Ulleråker ska utvecklas till en stadsdelsnod med en tydlig, tät stadsdelsstruktur med en funktionsblandad bebyggelse som ska möjliggöra ett starkt socialt liv. Detaljplaneförslaget utgör utvecklingsarbetets första utbyggnadsetapp inom programområdet i Ulleråker och omfattar även det planerade kollektivtrafikstråk som ska bli stadsdelens urbana stråk.

Planförslaget gör det möjligt att bygga cirka 400 bostäder och anlägga en kvarterspark samt bedriva förskola. Lokaler för centrumverksamhet ska finnas i bottenvåningen på bostadskvarteren. I detta förslag regleras i huvudsak bebyggelsens volym samt begränsas bebyggelsens utbredning där detta krävs med hänsyn till kultur- och naturvärden.

Idag är planområdet till stor del bevuxet med blandskog och platsen domineras av kullen med ett vattentorn. Sex befintliga byggnader berörs av förslaget. Av dessa föreslås vattentornet och

en f.d. portvaktstuga få vara kvar. Den centrala delen av planområdet med kullen och vattentornet utvecklas till en kvarterspark med lek och vistelseytor.

Den nya bebyggelsen förutsätts ha ett samtida uttryck som utgör en kontrast mot befintlig bebyggelse och våningsskalan föreslås variera mellan 4 och 12 våningar.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Planhandlingar finns att hämta på kommunens hemsida (www.uppsala.se). Klicka på: **Boende och trafik**, och därefter på **Stadsutveckling och planering** och klicka på **Detaljplaner**. Gå sedan till **se detaljplaner som är öppna för samråd eller granskning**. Klicka på **Vattentornsparken**. Sök sedan upp den planhandling du söker.

Handläggare
Elfwendahl, Magnus
Sörås Staflin Pia

Datum
2016-05-26
Rev. 2016-06-07

Diarienummer
KTN 2016-0203

Plan- och byggnadsnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för Vattentornsparken, Ulleråker, Uppsala kommun

PBN-2014-00038

Kulturnämnden har tagit del av rubricerade planförslag och avger följande yttrande.

Sammanfattning

- Placering och sammanhang för offentlig konst samt lokaler för kulturella aktiviteter inom planområdet och i dess närhet måste fortsätta utredas närmare tillsammans med kulturförvaltningen.
- Krav på antikvarisk medverkan vid åtgärder på utpekad kulturhistorisk bebyggelse ska framgå av planens skyddsbestämmelser.
- Hur gårdsmiljöer kan fungera som mötesplatser som stimulerar till en aktiv fritid och social gemenskap för barn och unga utanför skoltid behöver studeras närmare tillsammans med kulturförvaltningen.
- Kulturnämnden förutsätter att planförslaget kompletteras med en barnkonsekvensanalys.

Kulturnämndens synpunkter

Allmänna

Att integrera kulturhistoriska objekt/områden i samhällsplanering är att ta ansvar och möjliggöra för framtida kommuninvånare att få uppleva kulturarvets mångfald. Detta förhållningssätt måste genomsyra hanteringen av Ulleråkersområdets kulturvärden. Vems historia som ska få komma till tals är inte bara en strategisk fråga utan har också en demokratisk sida. Planen bör ge besked om vilka berättelser som ska få leva vidare i Ulleråkersområdet och varför dessa historier är betydelsefulla att förmedla.

Kultur är en resurs för samhället som för människor framåt. Den har betydelse för deras hälsa och välbefinnande. Kultur, fritid och rekreation utgör också viktiga flyttfaktorer. Konst och kultur ska ses som en självklar del av välfärden när nya Ulleråker byggs tillsammans med insikten om att fritiden spelar en stor roll för barn och ungas utveckling. Till den sociala infrastrukturen hör även lokaler för kulturella aktiviteter och för barn och ungas fria tid. Placering och sammanhang för offentlig konst samt lokaler för kulturella aktiviteter och barn och ungas fria tid inom planområdet och i dess närhet måste fortsätta att utredas närmare tillsammans med kulturförvaltningen.

För kommentarer på enskilda avsnitt i planförslaget se nedan.

Områdets förutsättningar

Kulturmiljö (sid 14)

Upplandsmuseets har i en utredning identifierat olika kulturmiljövärden inom Ulleråkerområdet. I en katalogdel presenteras varje enskild byggnad med grundläggande fakta och en motiverad kulturhistorisk värdering. Upplysningarna sammanfattas i olika kartor där färgkodade markeringar förtydligar värdebärande strukturer och objekt. De objekt som utredningen har föresett med röd, orange och i vissa fall gul färgkod kan ses som kvaliteter som ger tidsdjup, historisk förankring och identitet åt området.

Av utredningen framgår att vattentornet är en välbevarad äldre byggnad med arkitektur och sjukhushistoriskt intresse (färgkod röd), byggnaden för översköterskor är en välbevarad byggnad av socialhistoriskt intresse (färgkod gul), portvaktstugan är en äldre ombyggd byggnad av social- och sjukhushistoriskt intresse (färgkod gul), centralköks- och matsalsbyggnaden med sjukhus och arkitekturhistoriskt intresse (färgkod grön), verkstadsbyggnaden är av sjukhushistoriskt intresse (färgkod ljusblå).

Enligt PBL ska det i arbetet med att ta fram en detaljplan tydliggöras vilka kulturvärden området har och hur dessa påverkas av den föreslagna förändringen. Detta behöver tydliggöras av planhandlingen.

För att säkra att framtida åtgärder på utpekad kulturhistorisk bebyggelse utförs med iakttagande av de hänsyn som PBL föreskriver är det nödvändigt med antikvarisk medverkan. Detta behöver framgå av plankartans skyddsbestämmelser.

Om översköterskebostaden ska rivas förutsätts att Upplandsmuseet erbjudas möjlighet att dokumentera byggnaden i god tid innan så sker och att detta framgår av planbeskrivningens genomförandeavsnitt.

Offentlig och kommersiell service (sid 24)

Barn och unga utgör en femtedel av landets befolkning. Enligt barnkonventionen (FN:s konvention om barnets rättigheter) har alla barn under arton år rätt till en god fysisk uppväxtmiljö samt rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör dem. Gårdsmiljöer med

hög kvalitet kan även fungera som mötesplatser som stimulerar till en aktiv fritid och social gemenskap utanför skoltid och därmed bidra till utvecklingen av en attraktiv boendemiljö. Detta och hur behovet av samlingslokaler för föreningsändamål ska matchas behöver studeras närmare.

Ingen fritidsverksamhet för barn och unga är planerad i området och med ett större antal barn och unga blir det ett akut behov att tillmötesgå behovet av lokaler. Av planförslaget behöver det framgå inte hur detta lokalbehov ska tillgodoses.

Hälsa och säkerhet

Solinstrålning och lokalklimat (sid 33)

I plan- och bygglagen ställs krav på att det ska finnas tillgång till friyta för lek och utevistelse vid bostäder, fritidshem, skola och förskola. Men det råder stor osäkerhet vad som menas med tillräcklig friyta och hur kravet ska tillgodoses när konkurrensen om mark är stor och skolor och förskolor blir allt större. Planen behöver säkra förutsättningarna för att alla barn och unga ska ha tillgång till en god utemiljö och möjlighet att leka utomhus i hälsosamma och inspirerande miljöer men också ange vad som menas med tillräcklig friyta i detta fall. Det är viktigt att beakta att en förskolegård som byggs i norrläge blir mörk och kylig stora delar av året.

Sociala aspekter

Barn- och äldreperspektiv (sid 43)

Det är nödvändigt att kartlägga, beskriva och analysera barns behov i förhållande till andra intressen i den fysiska planeringen. Kulturnämnden förutsätter därför att planförslaget kompletteras med en barnkonsekvensanalys.

Kulturnämnden

Peter Gustavsson
Ordförande

Ingela Åberg
Nämndsekreterare

